

Operatsion tizimning rivojlanish tarixi 2-avlod nechinch yillarni o'z ichiga oladi.

=====

#

1955 - 1965

=====

1965 - 1975

=====

1945 - 1955

=====

1985 - 1995

+++++

Operatsion tizimning rivojlanish tarixi 3 - avlod nechinch yillarni o'z ichiga oladi.

=====

#

1965 - 1980

=====

1945 - 1955

=====

1955 - 1965

=====

1985 - 1995

+++++

Operatsion tizimning rivojlanish tarixi 4 - avlod nechinch yillarni o'z ichiga oladi.

=====

#

1980 yildan to hozirgacha

=====

1965 - 1980

=====

1955 - 1965

=====

1945 - 1955

+++++

Birinchi avlod kompyuterlari analitik mashina kim tamonidan yaratilgan.

=====

#

Charles Babbage

=====

Inix Helton

=====

Shelton Holmz
====
Daniel Tompson

+++++

Multipleksing bu
====

resurslar ishlashining ketma - ketligi va davomiyligi
====
Drayverlar jamlanmasi
====
amaliy dasturlar jamlanmasi
====
to'g'ri javob berilmagan

+++++

Multipleksingning ikki xil ko'rinishi bor bular
====

Vaqtinchalik, Ajratilgan xotira
====
Ajratilmagan xotira, Doimiy xotira
====
Qobiq, Drayverlar
====
Interfeyslar, amaliy dasturlar

+++++

Boot Loader - bu
====

Operasion tizimni yuklovchi - bu Boot Record va Sistem Bootstrap dasturli modulidir
====
Operativ xotiradan kerakli joy ajratadi va dastur bundan hohlagancha resurslar ketma-ketlikda ishlatadi
====
operasion tizim va hisoblash tizimlarida bu istisno yoki xatolik deb qabul qilinadi
====
Qurilmalarni o'rnatadi

+++++

Quyidagi operatsion tizimlardan qaysi biri bitta foydalanuvchi va bitta dasturli operatsion tizimdir

====

#

MS DOS

====

OS / 2

====

OS EC

====

UNIX

+++++

Tizimda paydo bo'lgan har bir yangi jarayon

====

#

tayyor xolatga o'tadi

====

kutish holatiga o'tadi

====

bajarilish holatiga o'tadi

====

to'xtatiladi

+++++

Interrupts (Uzilish) - bu

====

#

bir dasturni bajarilishini hozirgi vaqtda yanada muhimroq boshqa dasturni tezkor bajarish maqsadida vaqtincha to'xtatilishidir

====

Operativ xotiradan kerakli joy ajratadi va dastur bundan hohlagancha resurslar ketma-ketlikda va davomiy, uzluksiz ishlatadi

====

Operasion tizimni yuklovchi - bu Boot Record va Sistem Bootstrap dasturli modulidir

====

operasion tizim va hisoblash tizimlarida bu istisno yoki xatolik deb qabul qilinadi

+++++

Meynfraymlar bu

====

#

OT lari kiritish/chiqarish amallari ko'p bo'lgan, bir vaqtda bajaradigan topshiriqlar to'plamiga ishlov berishga yo'naltirilgan

====

Hajmi va bajaradigan amallar tezligi jihatidan katta kompyuterlardan kamida bir pog'ona pastdir.

====

Hajmi va bajaradigan amallar tezligi jihatidan katta kompyuterlardan kamida bir pog'ona pastdir. Shuni aytish joizki, ularning o'lchamlari tobora ixchamlashib, hatto shaxsiy kompyuterdek kichik joyni egallaydiganlari yaratilmoqda

====

juda katta tezlikni talab qiladigan va katta hajmdagi masalalarni yechish uchun mo'ljallangan bo'ladi. Bunday masalalar sifatida ob-havoning global prognoziga oid masalalarni, uch o'lchovli fazoda turli oqimlarning kechishini o'rganish masalalarini keltirish mumkin. Bu kompyuterlar bir sekundda 10 trilliardlab amal bajaradi.

+++++

Monolit operatsion tizimlar bu

====

#

biron bir aniq strukturaga ega bo'lmagan tuzilishga ega operatsion tizim hisoblanadi.

====

juda katta tezlikni talab qiladigan va katta hajmdagi masalalarni yechish uchun mo'ljallangan bo'ladi. Bunday masalalar sifatida ob-havoning global prognoziga oid masalalarni, uch o'lchovli fazoda turli oqimlarning kechishini o'rganish masalalarini keltirish mumkin. Bu kompyuterlar bir sekundda 10 trilliardlab amal bajaradi.

====

Faqat yadro bilan ishlovchi OT

====

Operativ xotiradan kerakli joy ajratadi va dastur bundan hohlagancha resurslar ketma-ketlikda va davomiy, uzluksiz ishlatadi

+++++

Quyidagilardan qaysi biri Mikroyardroli operatsion tizim hisoblaniladi

====

#

linux

====

To'g'ri javob berilmagan

====

Windows

====

Solaris

+++++

Operatsion tizimga qo'yiladigan talablar bular

====

#

Barcha javoblar to'g'ri

====

dasturlar va a'luotlarni himoyalash

```
====
Samaradorlik, Moslashuvchanlik, Yangilanish
====
Ishonchlilik, Qulaylilik, aniqlik
```

+++++

Shaxsiy kompyuterlar uchun mo'ljallangan va bir nechta operatsion tizimlarni qo'llab-quvvatlaydigan birinchi ko'p dasturli, ko'p vazifali, ishonchli operatsion tizim

```
====
```

```
#
OS / 2
```

```
====
```

```
QNX
```

```
====
```

```
UNIX
```

```
====
```

```
Win NT
```

+++++

FAT fayl tizimiga quyidagilar kiradi:

```
====
```

```
#
```

Barcha javoblar to'g'ri

```
====
```

Manzilli mantiqiy disk bo'limlari

```
====
```

Diskdagi bo'sh joy

```
====
```

Diskdagi nuqsonli joylar

+++++

BIOS bu

```
====
```

```
#
```

Bu doimiy xotira qurilmasida joylashgan bo'lib mikrodasturlar jamlanmasi bo'lib, quyi darajali kiritish/chiqarish amallarni bajaradi

```
====
```

Tizimni ishlash jarayonini elektr ta'minot bilan taminlab beradi

```
====
```

juda katta tezlikni talab qiladigan va katta hajmdagi masalalarni yechish uchun mo'ljallangan bo'ladi. Bunday masalalar sifatida ob-havoning global prognoziga oid masalalarni, uch o'lchovli fazoda turli oqimlarning kechishini o'rganish masalalarini keltirish mumkin. Bu kompyuterlar bir sekunda 10 trilliardlab amal bajaradi.

```
====
```

Barcha javoblar nato'g'ri

+++++

Drayverlar bu

====

#

Tashqi qurilmalarning fiziki darajada ishlashini boshqaruvchi dasturlardir

====

Tizimni ishlash jarayonini elektr ta'minot bilan taminlab beradi

====

amaliy dasturlarni boshqaradi

====

Bu doimiy xotira qurilmasida joylashgan bo'lib mikrodasturlar jamlanmasi bo'lib, quyi darajali kiritish/chiqarish amallarni bajaradi

+++++

Bir masalali OT ga qaysilar kiradi

====

#

MS-DOS, MSX

====

Windows, Unix, OS/2

====

MS-DOS, Windows 3.x, OS/2 dastlabki versiyasi

====

To'g'ri javob berilmagan

+++++

Ko'p masalali OT ga qaysilar kiradi

====

#

Windows, OS/2

====

MS-DOS, MSX

====

MS-DOS, Windows 3.x, OS/2 dastlabki versiyasi

====

To'g'ri javob berilmagan

+++++

Ko'p foydalanuvchilik OT ga qaysilar kiradi

====

#

Windows, OS/2

====

MS-DOS, MSX

====

MS-DOS, Windows 3.x, OS/2 dastlabki versiyasi

====

To'g'ri javob berilmagan

+++++

Shaxsiy kompyuterlar uchun mo'ljallangan va bir nechta operatsion tizimlarni qo'llab-quvvatlaydigan birinchi ko'p dasturli, ko'p vazifali, ishonchli operatsion tizim

====

#

OS / 2

====

QNX

====

UNIX

====

Win NT

+++++

Tarmoq operatsion tizimlari funktsiyalarning ajratilishiga qarab tasniflanadi:

====

#

Bir martalik tarmoq OT

====

korporativ va mahalliy tarmoq

====

LAN va WAN

====

Korxona va bo'limlar tarmog'i

+++++

NTFS fayl tizimi

====

#

Yangi texnologik fayl tizimi

====

Juda ishonchli

====

disk maydonidan samarali foydalanadi

====

To'g'ri javob yo'q

+++++

FAT fayl tizimidagi mantiqiy disk quyidagilarga bo'linadi.

====

```
#
Tizim maydoni va ma'lumotlar maydoni
====
Ma'lumotlar maydoni va kataloglari
====
Katalog maydoni va tizim maydoni
====
yuklash joylari

+++++
```

```
Shaxsiy kompyuterlar uchun mo'ljallangan va bir nechta operatsion
tizimlarni qo'llab-quvvatlaydigan birinchi ko'p dasturli, ko'p vazifali,
ishonchli operatsion tizim
====
#
OS / 2
====
QNX
====
UNIX
====
Win NT

+++++
```

```
Foydalanuvchiga u yoki bu turga kirishga imkon beradigan huquqlar
to'plami deyiladi (NTFS fayl tizimida)
====
#
shaxsiy ruxsatnomalar
====
standart qarorlari
====
Maxsus tasdiqlashlar
====
Tashqi tasdiqlash

+++++
```

```
Fayllarni boshqarish tizimi quyidagi funksiyalarni bajaradi:
====
#
fayl operatsiyalari va foydalanuvchi interfeysi funktsiyalari
====
diskdan tashqari qurilmalar bilan fayl sifatida ishlash
====
diskdan tashqari qurilmalar bilan ishlash jarayonlarni boshqaradi
====
foydalanuvchi interfeysi va fayllar bilan ishlashni amalga oshiradi
```


+++++

Boshqarish mexanizmlari bilan protsessor vaqtining 90 foizini egallaydigan va nisbatan past ko'rsatkichlarga ega bo'lgan eng xavfsiz operatsion tizimlar quyidagilar:

====

#

A sinf

====

sinf B

====

3-sinf

====

4-sinf

+++++

FAT fayl tizimidagi mantiqiy disk quyidagilarga bo'linadi

====

#

Tizim maydoni va ma'lumotlar maydoni

====

Ma'lumotlar maydoni va kataloglari

====

Katalog maydoni va tizim maydoni

====

yuklash joylari

+++++

FAT fayl tizimiga quyidagilar kiradi:

====

#

Barcha javoblar to'g'ri

====

manzilli mantiqiy disk bo'limlari

====

Diskdagi bo'sh joy

====

Diskdagi nuqsonli joylar

+++++

Fayl bilan ishlash dasturi

====

#

Fayl menejeri

====

dastur menejeri

====

```
xotira menejeri
====
qurilmalar menejeri

+++++
```

```
Ochiq manbali operatsion tizimlarda
====
#
Tizim kodlari ochiq, istalgan foydalanuvchi uni o'zgartirishi mumkin
====
Dastur kodlari ochiq, ammo ularni o'zgartirish mumkin emas
====
Tizim kodlari faqat mualliflar uchun ochiq
====
Dastur kodlari yopish

+++++
```

```
Ma'lumotlarning xotirada joylashishi
====
#
Segment
====
Yig'ma
====
Qatlam
====
Sahifa

+++++
```

```
Katta hajmga, samarali foydalanishga va alohida avtonom energiya
manbasiga ega bo'lgan xotira deyiladi
====
#
Doimiy xotira
====
Ikkilamchi xotira
====
Protssessor registrlari
====
Elektron disklar

+++++
```

```
Ierarxiyadagi eng tezkor va eng qimmat xotira
====
#
Protssessor registrlari
```

====

Elektron disklar

====

Asosiy xotira

====

Qidiruv xotira

+++++

Resurslarni samarali boshqarish uchun operatsion tizimlar:

====

#

Resurslarni rejalashtirish va resurslar holatini kuzatish

====

Dasturlarni boshqarish

====

Resurslarni ajratish

====

Resurslarning holatini kuzatib boring

+++++

Operatsion tizimning asosiy tarkibiy qismlaridan biri - yadro quyidagi funktsiyalarni bajaradi:

====

#

Vazifalar va manbalarni boshqaradi

====

Buyruqlarni qabul qiladi va qayta ishlaydi

====

Tashqi qurilmalar yordamida ma'lumotlarni kiritish va chiqarishni amalga oshiradi

====

Mantiqiy ma'lumotlar qatlami bilan ishlaydi

+++++

Hisoblash tizimini boshqarish jarayonlari ma'lum vaqt chegaralarini qondiradigan operatsion tizimlar

====

#

Haqiqiy vaqt rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar

====

Ommaviy rejimda ishlaydigan operatsion tizimlar

====

Tarqatilgan operatsion tizimlar

====

Tarqatilgan operatsion tizimlar

+++++

Ko'p dasturli va ko'p foydalanuvchili operatsion tizimlar

====

#

UNIX operatsion tizimlari

====

MS DOS

====

Win 3x

====

Win 2.0.

+++++

Mikroyadorli operatsion tizimlarida mikroyadro quyidagi funktsiyalarni o'z ichiga oladi:

====

#

Minimal talab qilinadigan xususiyatlar

====

Operatsion tizimni yuklash funktsiyalari

====

Xotirani ajratish funktsiyalari

====

Kiritish-chiqarish funktsiyalari

+++++

Modulli printsip yordamida yaratilgan operatsion tizimlarda dastur quyidagilardan iborat:

====

#

Mustaqil qismlardan

====

Bitta moduldan

====

O'zaro bog'liq bo'lgan bir nechta qismlar

====

Ko'p qavatli, o'zaro bog'liq tizim

+++++

Kasperskiy antivirus dasturining shaxsiy versiyasi quyidagi xususiyatlarga ega

====

#

Qulay o'rnatish va sozlash

====

Cheklangan resurslar bilan ishlaydi

====

Katta hajmdagi ma'lumotlar bazalari bilan ishlaydi

====

Markazlashtirilgan masofadan boshqarishni ta'minlaydi

+++++

Ajratilgan birliklar zaxiralari uchun resurslar ham topiladi, shuning uchun ular:

====

#

Muayyan qoidalarga muvofiq tarqatiladi

====

Muayyan algoritm bo'yicha taqsimlanadi

====

Rejaga muvofiq

====

Doimiy ravishda

+++++

Tizimda paydo bo'lgan har bir yangi jarayon quyidagicha davom etadi:

====

#

Tayyor holatda

====

Ijro holatida

====

Vaziyatni to'xtatish

====

Kutish holatiga

+++++

Jarayon quyidagi sabablarga ko'ra ishlaydigan holatdan chiqadi:

====

#

Barcha javoblar to'g'ri

====

operatsion tizimlari jarayonni to'xtatganda

====

Vaqt bo'limi tugaganda

====

Jarayon ba'zi bir voqea yoki ma'lumotlarning bajarilishini kutmoqda

+++++

Tizimdagi jarayonlar sonini o'zgartiradigan operatsiyalar

====

#

Bir martalik operatsiyalar

====

Qayta foydalaniladigan operatsiyalar
====
ustuvor operatsiyalar
====
operatsiyalari tayyor holatga keltirish

+++++

Ushbu operatsion tizimlarning qaysi biri ochiq manba hisoblanadi
====

Linux
====
MS DOS
====
UNIX
====
WinXP

+++++

Protsessor vaqti:
====

cheklangan resurs
====
Cheksiz resurs
====
Doimiy manba
====
seriyali resurs

+++++

Xotirani sobit bo'limlarga ajratishda
====

Xotira oldindan aniq o'lchamdagi aniq bo'limlarga bo'linadi
====
Ma'lumotlar qismli fayllarga bo'linadi
====
Axborot hajmi bo'yicha joylashtirilgan
====
Memory sahifalarga bo'lingan

+++++

Xotira ierarxiyasi bo'yicha, eng qimmat tezkor va qimmat xotira
====
#

protssessor registrlari

====

tashqi xotira

====

elektron disklar

====

asosiy xotira

+++++

Windows OT larining boshqa OT lardan printsipial farqi

====

#

GUI borligi

====

dialogli ish rejimi

====

hisoblashlar ishonchliligi

====

Komanda tili yo'qligi

+++++

Tarmoq operatsion tizimining masofaviy manbalar va xizmatlarga kirishni ta'minlovchi qismi;

====

#

Mijozlar qismi

====

Server qismi

====

Aloqa qismi

====

Mahalliy qism

+++++

O'z resurslarini ommaviy ravishda taqdim etadigan tarmoq operatsion tizimining bir qismi;

====

#

Server qismi

====

mijoz qismi

====

Aloqa qismi

====

Mahalliy qism

+++++

Tor ma'noda tarmoq operatsion tizimlari:

====

#

Shaxsiy kompyuterning tarmoqda ishlashini ta'minlaydigan operatsion tizimlari

====

Xabar almashish va resurslarni umumiy qoidalar asosida almashish maqsadida o'zaro ta'sir qiluvchi alohida kompyuterlarning operatsion tizimlari to'plami - protokollar

====

Boshqa kompyuterga kirishga imkon beruvchi operatsion tizimlar

====

Operatsion tizimlari Boshqa kompyuterlarga resurslarni etkazib berish

+++++

Vazifalari: uni ko'rish, qo'shish, o'qish, yozish va o'zgartirish (NTFS fayl tizimida) bu

====

#

standart qarorlari

====

Shaxsiy tasdiqlash

====

Maxsus tasdiqlashlar

====

Tashqi tasdiqlash

+++++

Tarmoq operatsion tizimining qaysi qismi ilovalardan barcha so'rovlarni qabul qilib ularni analiz qiladi

====

#

server qismi

====

kompyuterni lokal resurslarini boshqaruvchi vosita

====

klient qismi

====

kommunikatsion vositalar

+++++

Multidasturlash rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar

====

#

rivojlanish 3-davriga yuzaga keldi

====

rivojlanish 1-davriga yuzaga keldi


```
====  
rivojlanish 4-davriga yu-zaga keldi  
====  
rivojlanish 2-davriga yu-zaga keldi
```

+++++

Foydalanuvchi tizim bilan ishlayotgan vaqtda, u o'rnatadigan parametrlarni qisqartirish, parametrlarni o'rnatish vaqtini tejashga imkon beradigan printsipl

```
====  
#  
standart xolatlar printsipl  
====  
funktSIONal tanlanish printsipl  
====  
generatsiya printsipl  
====  
chastota printsipl
```

+++++

Qanday axborotlar security accounts manager da saqlanadi

```
====  
#  
foydalanuvchilarning qayd yo-zuvi haqidagi  
====  
Windows operatsion tizim foydalanuvchilari haqidagi  
====  
ma'lumotlar bazasidagi axborotlar  
====  
ro'yxatdan o'tgan foyda-lanuvchilar haqidagi
```

+++++

Operatsion tizimning asosiy tashkil etuvchisi kiritish - chiqarish tizimi bu

```
====  
#  
tashqi qurilmalar bilan ma'lumotlarni kiritish-chiqarish masalasini ta'minlaydi.  
====  
masalalar va resurslarni boshqarish, sinxronlashtirish va o'zaro bog'lanish bo'yicha asos funksiyalarni ta'minlaydi.  
====  
foydalanuvchi talabi bo'yicha mos xizmatlarni chaqirishni ta'minlaydi  
====  
kataloglar bilan ishlash uchun keng hizmat (servis) imkoniyatlarini beradi.
```

+++++

```
Operatsion tizimning asosiy tashkil etuvchisi kamanda prosessori bu
====
#
komandalarni qabul qilish va ularga ishlov berish, foydalanuvchi talabi
bo'yicha mos xizmatlarni chaqirishni ta'minlaydi
====
masalalar va resurslarni boshqarish, sinxronlashtirish va o'zaro
bog'lanish bo'yicha asos funksiyalarni ta'minlaydi.
====
masalalar va resurslarni boshqarish, sinxronlashtirish va o'zaro
bog'lanish bo'yicha asos funksiyalarni ta'minlaydi.
====
kataloglar bilan ishlash uchun keng hizmat (servis) imkoniyatlarini
beradi.

+++++
```

```
Operatsion tizimning asosiy tashkil etuvchisi fayl tizimi bu
====
#
kataloglar bilan ishlash uchun keng hizmat (servis) imkoniyatlarini
beradi.
====
masalalar va resurslarni boshqarish, sinxronlashtirish va o'zaro
bog'lanish bo'yicha asos funksiyalarni ta'minlaydi.
====
tashqi qurilmalar bilan ma'lumotlarni kiritish-chiqarish masalasini
ta'minlaydi.
====
komandalarni qabul qilish va ularga ishlov berish, foydalanuvchi talabi
bo'yicha mos xizmatlarni chaqirishni ta'minlaydi

+++++
```

```
Kompyuter tashkil etuvchisi bu
====
#
Turli xil qurilmalarni boshqarish dasturi
====
Turli xil qurilmalarni boshqarish dasturi
====
O'yinlarni yaratish dasturi
====
Tizimni boshqarish

+++++
```

```
Multipleksing bu
=====
```

```
#
resurslar ishlashining ketma - ketligi va davomiyligi
====
Drayverlar jamlanmasi
====
amaliy dasturlar jamlanmasi
====
amaliy dasturlar jamlanmasi

+++++
```

```
Multipleksing necha xil ko'rinishda bo'ladi
====
#
2
====
3
====
1
====
4

+++++
```

```
Multipleksingning ikki xil ko'rinishi bor bular
====
#
Vaqtinchalik, Ajratilgan xotira
====
Ajratilmagan xotira, Doimiy xotira
====
Qobiq, Drayverlar
====
Interfeyslar, amaliy dasturlar

+++++
```

```
Trap bu
====
#
operasion tizim va hisoblash tizimlarida bu istisno yoki xatolik deb
qabul qilinadi
====
Operativ xotiradan kerakli joy ajratadi va dastur bundan hohlagancha
resurslar ketma-ketlikda ishlatadi
====
Drayverlarni o'rnatadi
====
Operativ xotiradan kerakli joy ajratadi va dastur bundan hohlagancha
resurslar ketma-ketlikda ishlatadi
```

+++++

Meynfraymlar bu

====

#

OT lari kiritish/chiqarish amallari ko'p bo'lgan, bir vaqtda bajaradigan topshiriqlar to'plamiga ishlov berishga yo'naltirilgan

====

Hajmi va bajaradigan amallar tezligi jihatidan katta kompyuterlardan kamida bir pog'ona pastdir.

====

Hajmi va bajaradigan amallar tezligi jihatidan katta kompyuterlardan kamida bir pog'ona pastdir. Shuni aytish joizki, ularning o'lchamlari tobora ixchamlashib, hatto shaxsiy kompyuterdek kichik joyni egallaydiganlari yaratilmoqda

====

Juda katta tezlikni talab qiladigan va katta hajmdagi masalalarni yechish uchun mo'ljallangan bo'ladi. Bunday masalalar sifatida ob-havoning global prognoziga oid masalalarni, uch o'lchovli fazoda turli oqimlarning kechishini o'rganish masalalarini keltirish mumkin. Bu kompyuterlar bir sekundda 10 trilliardlab amal bajaradi.

+++++

Jarayonni rejalashtirish darajalari

====

#

uzoq muddatli, o'rta muddatli va qisqa muddatli

====

cheksiz va chekli muddatli

====

aniq va aniq emas muddatli

====

faqat uzoq muddatli

+++++

Mikrokompyuterlar bu

====

#

Hajmi va bajaradigan amallar tezligi jihatidan katta kompyuterlardan kamida bir pog'ona pastdir. Shuni aytish joizki, ularning o'lchamlari tobora ixchamlashib, hatto shaxsiy kompyuterdek kichik joyni egallaydiganlari yaratilmoqda

====

Hajmi va bajaradigan amallar tezligi jihatidan katta kompyuterlardan kamida bir pog'ona pastdir.

====

OT lari kiritish/chiqarish amallari ko'p bo'lgan, bir vaqtda bajaradigan topshiriqlar to'plamiga ishlov berishga yo'naltirilgan

====

juda katta tezlikni talab qiladigan va katta hajmdagi masalalarni yechish uchun mo'ljallangan bo'ladi. Bunday masalalar sifatida ob-havoning global prognoziga oid masalalarni, uch o'lchovli fazoda turli oqimlarning kechishini o'rganish masalalarini keltirish mumkin. Bu kompyuterlar bir sekunda 10 trilliardlab amal bajaradi.

+++++

Operatsion tizimga qo'yiladigan talablar bular

====

#

Barcha javoblar to'g'ri

====

dasturlar va a'luotlarni himoyalash

====

Samaradorlik, Moslashuvchanlik, Yangilanish

====

Ishonchlilik, Qulaylilik, aniqlik

+++++

Drayverlar bu

====

#

Tashqi qurilmalarning fiziki darajada ishlashini boshqaruvchi dasturlardir

====

Tizimni ishlash jarayonini elektr ta'minot bilan taminlab beradi

====

amaliy dasturlarni boshqaradi

====

Bu doimiy xotira qurilmasida joylashgan bo'lib mikrodasturlar jamlanmasi bo'lib, quyi darajali kiritish/chiqarish amallarni bajaradi

+++++

Tizimli dasturiy taminot bo'limlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan

====

#

operatsion tizim, servis tizim, instrumental qurilmalar

====

operatsion tizim, servis tizim, uchkunaviy qurilmalar

====

operatsion tizim, utilitalar, instrumenlat qurilmalar

====

operatsion tizim, servis tizim, utilitalar

+++++

Operatsion tizim bu

====

#

tizimli dasturiy ta`minotga kiradi

====

xizmatchi dasturiy ta`minotga kiradi

====

amaliy dasturiy ta`minotga kiradi

====

asos dasturiy ta`minotga kiradi

+++++

Quyidagi tizimlarning qaysi biri bir foydalanuvchili va bir masalali hisoblanadi

====

#

MS-DOS

====

OSEC

====

UNIX

====

WINDOWS 95

+++++

Operatsion tizim qanday asosiy qismlardan tashkil topgan

====

#

yadro, komanda interpritatori, tarjimon

====

yadro

====

qobiq, boshqaruvchi maxsus dasturlar

====

dastur qobigi, integrallashgan foydalanuvchi interfeysi

+++++

Qanday texnologiya standart qurilmalarni avtommatlashgan rejimda o'rnatish imkonini beradi

====

#

plug and play

====

active install

====

master

====

object linking

+++++

Operatsion tizim 2 ta asosiy funktsiyani bajaradi

====

#

foydalanuvchi uchun qulay interfeys va kodlarni yashirish

====

resurslarni kuzatish va taqsimlash

====

dasturlarni nazorat qiladi

====

foydalanuvchiga kengaytirilgan mashina sifatida va resurslarni boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi

+++++

Operatsion tizim xali mavjud bo'lmagan davr

====

#

rivojlanish 1-davri (1945-1955 y.)

====

rivojlanish 3-davri (1965-1980 y.)

====

rivojlanish 2-davri (1955-1965 y.)

====

rivojlanish 4-davri (1980-hozirgi vaqtgacha)

+++++

Multidasturlash rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar

====

#

rivojlanish 3-davriga yuzaga keldi

====

rivojlanish 1-davriga yuzaga keldi

====

rivojlanish 2-davriga yuzaga keldi

====

rivojlanish 4-davriga yuzaga keldi

+++++

Multidasturli, ko'pfoydalanuvchili operatsion tizimlar bu

====

#

UNIX operatsion tizimlar

====

Ms Dos

====

Windows 3x

====
Solaris

+++++

Birinchi paketli ishlov berish tizimlari paydo bo'lgan

====

#

rivojlanish 2-davri (1955-1965 y.)

====

rivojlanish 3-davri (1965-1980 y.)

====

rivojlanish 1-davri (1945-1955 y.)

====

rivojlanish 4-davri (1980-hozirgi vaqtgacha)

+++++

4-rivojlanish bosqichida quyidagi operatsion tizim yuzaga keldi

====

#

taqsimlangan (resurslarni taqsimlovchi) tizimlar, ya`ni tarmoqda
ishlaydigan tizim tizimi

====

paketli ishlov berish tizimi

====

ajratilgan vaqt tizimi

====

avtonom rejimda ishlaydigan tizim

+++++

Tizimning tarmoq funktsiyalari asosiy modullariga o'rnatilgan tarmoq
operatsion tizimini ayting

====

#

Windows NT

====

Ms Dos

====

Lantastic

====

Lan manager

+++++

Windows XP operatsion tizimning qaysi turida NTFS fayllarni shifrlash
imkoniyatisha ega emas

====

#


```
home edition
====
standart edition
====
professional
====
portable

+++++
```

Multidasturlash bu hisoblash jarayonini tashkil qilish usuli bo'lib, bitta protsessorda

```
====
#
  bir necha dastur navbat bilan bajariladi
====
bitta dastur bajariladi
====
bitta dastur ham bajarilmaydi
====
bir necha dastur parallel bajariladi

+++++
```

Resurslarni ajratilishi va bo'shashi bilan bogliq amallar

```
====
#
  ko'p martalik amallar
====
bir martalik amallar
====
jarayon prioritetini o'zgartiruvchi amallar
====
tayyor holatga o'tkazuvchi amallar

+++++
```

Multidasturlash bu

```
====
#
  hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bitta protsessorda
  navbat bilan bir nechta dastur bajariladi
  ====
  hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bir necha
  protsessorda navbat bilan bir nechta dastur bajariladi
  ====
  hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bitta protsessorda
  bir vaqtning o'zida bir nechta dastur bajariladi
  ====
  hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bir nechta
  protsessorda bitta dastur bajariladi
```

+++++

Windows OT larining boshqa ot lardan printsiyal farqi
====

grafik interfeysi va bir nechta ilovalar bilan birgalikda ishlash
====
hisoblashlar ishonchliligi
====
dialogli ish rejimi
====
Komanda tili yo'qligi

+++++

Quyidagi tariflardan qay biri operatsion tizimning modullik printsiyaga
mos keladi
====

OT asosiy tarkibiy qismlarini, mustaqil, alohida qismlar modullarga
bo'linishi
====
Aniq resurslardan alohida bo'lib, abstraktsiyalanishi
====
ot ni boshqa apparat platformaga ko'chish osonligi
====
boshqa tizimlarga yozilgan dasturlarni bajara olish xususiyati

+++++

Modullilik printsiyi asosida qurilgan OT larda dastur
====

aloxida mustaqil bo'laklardan iborat bo'ladi
====
bitta monolit bo'lakdan
====
mustaqil bo'lmagan boglangan bo'laklardan iborat bo'ladi
====
bir nechta sathdan iborat bo'ladi

+++++

Yechiladigan masala va hisoblash tizimining konfiguratsiyasida kelib
chiqqan holda, ot ni sozlashga imkon beradigan ot yadrosini
arxitekturasini tashkil etish
====

OT ni generatsiya qilish printsiyi deyiladi

```
====  
modullilik   printsi  
====  
standart xolatlar printsi  
====  
chastota printsi
```

+++++

OT ni qurish asosiy printsiplaridan biri bu modullilik printsipidir. Bu printsiplarni modullilikka qaysi ta'rif mos keladi:

```
====  
#  
OT asosiy tarkibiy qismlarini, mustaqil, alohida qismlar modullarga  
bo'linishi  
====  
aniq resurslardan alohida bo'lib, abstraktsiyalanish  
====  
OT ni boshqa apparat platformaga ko'chish osonligi  
====  
boshqa tizimlarga yozilgan dasturlarni bajara olish xususiyati
```

+++++

Aynan bir amalni, xar xil vositalar yordamida bajarish, bu

```
====  
#  
funktSIONAL ortiqchalik printsiplari deyiladi  
====  
standart xolatlar printsiplari deyiladi  
====  
generatsiya printsiplari deyiladi  
====  
modullilik printsiplari deyiladi
```

+++++

Dastur algoritmlarda, ishlov beriladigan massivlarda amal va kattaliklardan foydalanish chastotasiga qarab, funktsiyalarni ajratishga asoslangan printsiplarni

```
====  
#  
chastota   printsiplari  
====  
modullilik printsiplari  
====  
xavfsizlik printsiplari  
====  
generatsiya printsiplari
```

+++++

OT larni o'rnatish dasturi foydalanuvchiga tizim konfiguratsiyasin o'zi tanlaydigan o'rnatish stsenariysi quyidagicha ataladi.

====

#

foydalanuvchi

====

ixcham (kompakt

====

Tipik

====

mobil komp yuterlar uchun

+++++

Klient-server modelining ustunligi nimada

====

#

taqsimlangan tizimlarga qulay moslashadi

====

imtiyozli rejimda ishlaydi

====

eksplutatsiya xossallari samarali ishlaydi

====

bir xil tizimlarda samarali ishlaydi

+++++

Foydalanuvchi tizim bilan ishlayotgan vaqtda, u o'rnatadigan parametrlarni qisqartirish, parametrlarni o'rnatish vaqtini tejashga imkon beradigan printsipl

====

#

standart xolatlar (po umolchaniyu) printsipl

====

chastota printsipl

====

generatsiya printsipl

====

funktsional tanlanish printsipl

+++++

Ko'p sathli tizim bu:

====

#

N ta sath (qatlam)dan iborat bo'lib, ular orasida bo'lanish juda yaxshi yo'lga qo'yilgan

====

tizim katta dasturdan iborat bo'lib, tarkibiy qismlari mustaqil emas

====
tarkibiy qismlari mustaqil modullardan iborat tizim
====
tarkibiy qismlarga ega bo'lmagan yaxlit tizim

+++++

Birinchi ko'p satxli tizimlarda nechta satx bo'lgan

====

6 ta
====
3 ta
====
4 ta
====
5 ta

+++++

Ko'p satxli tizimlar kamchiligi

====

biror satx olib tashlansa, satxlar orasida boglanishni yangidan tuzish
kerak
====
satxlarni boglab bo'lmaydi
====
otni yangidan tuzish kerak
====
biror satx olib tashlansa, yangi sath tuzish kerak bo'ladi

+++++

Operatsion qobiqlar

====

operatsion tizim ishini boshqarish qulayligini oshiradigan qo'shimcha
dasturdir
====
operatsion tizim himoyasini oshiradi
====
operatsion tizim ishini kuzatadi
====
kiritish-chiqarishni boshqaradi

+++++

Energiya manbasiga bogliq xotira

====

```
#
    tezkor xotira deyiladi
====
doimiy xotira deyiladi
====
ikkilamchi xotira deyiladi
====
asosiy xotira deyiladi

+++++
```

```
Ko'p satxli tizimlar satxlari orasida boglanish quyidagicha bo'lgan
====
#
    har bir satx o'zidan yuqori va past sath bilan boglangan
====
hamma satxlar bir-biri bilan boglangan
====
hamma satxlar faqat eng yuqori satx bilan boglangan (protssessorni
taqsimlash va ko'p masalaning satxi-0 chi satx bilan)
====
faqat o'zidan yuqori sath bilan qoplangan

+++++
```

```
Monolit OT larda tuzilishi
====
#
2 ta bo'lakdan iborat (bosh dastur va protseduralar)
====
3 ta satxdan iborat (bosh dastur, protsedura va servis dasturlari)
====
6 ta satxdan iborat (ko'p satxli dastur)
====
5 ta satxdan iborat

+++++
```

Hamma qismlari bitta dastur tarkibiga kirib, ma'lumotlarning umumiy strukturalaridan foydalanadigan va bir-biri bilan bevosita protseduralarni chaqirish bilan bo'lanuvchi yaxlit tuzilishga ega bo'lgan tizim:

```
====
#
    monolit tizim
====
ko'p sathli tizim
====
makroyadroli tizim
====
mikroyadroli tizim
```

+++++

Mikroyadroli OT larda mikroyadroda quyidagi funktsiyalar joylashgan

====

#

minimal zaruriy funktsiyalar

====

ot ni yuklash funktsiyalari

====

xotirani taqsimlash funktsiyalari

====

kiritish-chiqarish funktsiyalari

+++++

Operatsion tizim resurslarni samarali boshqarishi uchun

====

#

resurslarni rejalashtirish va resurs xolatini kuzatishi zarur

====

dasturlarni boshqarishi

====

qurilmalarni boshqarish

====

resurslarni taqsimlashi

+++++

Resurs mavjudligi, xaqiqiylikiga qarab

====

#

fizik va virtual

====

moslanuvchan va qat'iy

====

sun'iy va xaqiqiy

====

vaqtinchalik va doimiy

+++++

Iste'mol qilinadigan va iste'molchi uchun ma'lum qiymatga ega bo'lgan
ob'ekt

====

#

resurs deyiladi

====

dastur vositasi deyiladi

====

apparat vositasi deyiladi

====

printsip deyiladi

+++++

Resurslar cheklangani uchun, iste`molchilar orasida

====

#

ma`lum qoidalar asosida taqsimlanadi

====

ma`lum reja asosida taqsimlanadi

====

algoritm bo'yicha taqsimlanadi

====

printsip asosida

+++++

Jarayon vaqt kvanti tugaganda

====

#

jarayon tayyor holatga o'tadi

====

jarayon tugatiladi

====

jarayon kutish xolatiga o'tadi

====

jarayon uziladi

+++++

OT ning tashkil etuvchi qismi komanda protsessori quyidagi vazfani bajaradi.

====

#

komandalarni qabul qiladi va ularga ishlov beradi

====

masalalar va resurslarni boshqaradi

====

ma`lumotlarni tashqi qurilmalar yordamida kiritish va chiqarish funktsiyalari

====

ma`lumotlarning mantiqiy darajasi bilan ishlash

+++++

Tizimda paydo bo'lgan har bir yangi jarayon

====

#


```
tayyor xolatga o'tadi
====
kutish holatiga o'tadi
====
bajarilish holatiga o'tadi
====
to'xtatiladi
```

+++++

```
OT boshqaruvi ostida jarayonlar sonini o'zgartirmaydigan amallar
====
#
ko'p martalik amallar
====
bir martalik amallar
====
jarayon prioritetini o'zgartiruvchi amallar
====
tayyor holatga o'tkazuvchi amallar
```

+++++

```
Kutish holatidagi jarayonlar xodisa ro'y bergandan so'ng
====
#
bajarilish holatiga o'tadi
====
kutish holatiga o'tadi
====
tugatiladi
====
tayor holatga o'tadi
```

+++++

```
Qaysi fayl tizimi yangi texnologiya fayl tizimi hisoblanadi
====
#
NTFS
====
FAT
====
VFAT
====
BFS
```

+++++

Svoping bu

```
====  
#  
    jarayonlarni asosiy xotiradan diskka va orgaga to'liq o'tkazishdir  
====  
jarayonlarni operativ xotirada ushlab turish  
====  
jarayonlarni diskka o'tkazish  
====  
jarayonlarni fleshkaga o'tkazish  
  
+++++
```

Jarayon xolatining eng oddiy diagrammasida jarayon

```
====  
#  
    ikki holatda bo'ladi  
====  
uch holatda bo'ladi  
====  
to'rt holatda bo'ladi  
====  
besh holatda bo'ladi  
  
+++++
```

Jarayon bajarilishi uchun ma'lumot kerak bo'lsa yoki biror xodisa ro'y berishi kerak bo'lsa, u

```
====  
#  
    kutish xolatiga o'tadi  
====  
tayyor xolatga o'tadi  
====  
tugatiladi  
====  
jarayon bajariladi  
  
+++++
```

OT boshqaruvi ostida jarayonlar sonini o'zgartiradigan operatsiyalar (amallar)

```
====  
#  
bir martalik amallar  
====  
ko'p martalik amallar  
====  
jarayon prioritetini o'zgartiruvchi amallar  
====  
tayyor holatga o'tkazuvchi amallar
```

+++++

Jarayon konteksti bu

====

#

jarayon to'grisidagi hamma ma'lumotlarni o'z ichiga oladi

====

jarayonlar xolatlarini ko'rsatadi

====

amallarni ko'rsatadi

====

jarayon vaqtini ko'rsatadi

+++++

Win NT, Win 2000 va Win XP operatsion tizimlar:

====

#

bitta oila hisoblanadi

====

bitta versiya hisoblanadi

====

bitta modifikatsiya hisoblanadi

====

turli oila hisoblanadi

+++++

Alohida energiyaga, katta xajmga va samarali foydalanish imkoniga ega bo'gan xotira

====

#

doimiy xotira deyiladi

====

tezkor xotira deyiladi

====

protssessor registrlari deyiladi

====

elektron disk deyiladi

+++++

Operatsion tizimlarning 1-rivojlanish davrida (1945-1955 y) qanday dasturlar mavjud bo'lgan

====

#

standart funktsiyalar kutubxonasi

====

operatsion tizim

====

```
fayl boshqaruvchi tizimi
====
hech qanday dastur bo'lmagan

+++++
```

```
Fayllar bilan ishlashni amalga oshiruvchi dasturiy ta'minot:
====
#
  fayl  menedjeri
====
dastur  menedjeri
====
xotira  menedjeri
====
soha  menedjeri

+++++
```

```
Xotiraning ma'lumotlar joylashadigan bo'limi
====
#
  segment deyiladi
====
stek deyiladi
====
overley deyiladi
====
sahifa deyiladi

+++++
```

```
Kichik minimal o'lchamli bo'laklarni bo'linishi
====
#
  sahifali bo'linish deyiladi
====
segmentli bo'linish deyiladi
====
segment-sahifali bo'linish deyiladi
====
dinamik bo'linish deyiladi

+++++
```

```
Xotiraning fiksirlangan bo'limlarga bo'lishda
====
#
  xotira qat'iy o'lchamli bo'laklarga oldindan bo'lingan bo'ladi
=====
```

ma`lumotlar xajmi bo'yicha joylashtirib boriladi

====

xotira sahifalarga bo'linadi

====

ma`lumotlar-fayllar bo'laklarga bo'linadi

+++++

Zamonaviy OT larda xotira:

====

#

segment sahifali bo'linadi

====

qat`iy bo'limlarga bo'linadi

====

o'zgaruvchan bo'limlarga bo'linadi

====

segmentlarga bo'linadi

+++++

Dastur modifikatsiyasi bu

====

#

kichik xatolar tuzatilgan dastur

====

yangi funktsiya qo'shilgan dastur

====

ma`lumotlar o'zgacha tashkil etilgan

====

foydalanuvchi bilan muloqotning yangi usul qo'llangan dastur

+++++

Windows 2000 va Windows XP operatsion tizimlarni qaysi fayl tizimlari quvvatlaydi

====

#

NTFS, FAT va FAT32

====

ADFS, AFFS

====

FFS, BFS

====

EFS, JFS va HTFS

+++++

Zamonaviy fayllarni boshqaruv tizimi bu :

====

```
#
NTFS  tizimlari
====
FAT   tizimlari
====
HPFS  tizimlari
====
VFAT  tizimlari

+++++
```

```
Ma`lumotlarni kataloglar ko'rinishida tuzilishi
====
#
  ierarxik ko'rinishda deyiladi
====
sahifali ko'rinish deyiladi
====
ketma-ket ko'rinishda deyiladi
====
 mantiqiy ko'rinishda deyiladi

+++++
```

```
NTFS fayl tizimidagi: ko'rish, qo'shish, o'qish va yozish, o'zgartirish
funktsiyalari:
====
#
standart ruxsatlar
====
individual ruxsatlar
====
maxsus ruxsatlar
====
tashqi  ruxsatlar

+++++
```

```
  "montiruemaya" - "montiraladigan" fayl tizimi bu
====
#
qo'shimcha o'rnatiladigan fayl tizimi
====
ot ning o'zining fayl tizimi
====
ot komponentasi
====
ot ning xizmatchi fayl tizimi

+++++
```

NTFS fayllik tizimi nechta bitli prottsessorlar bilan ishlaydi

====

#

16 va 32

====

32

====

16

====

8 va 16

+++++

Fayllarni boshqaruvchi tizim ma`lumotlarni:

====

#

jarayon registriga joylashtiradi

====

tezkor xotiraga joylashtiradi

====

fizik xotiraga joylashtiradi

====

tashqi xotiraga (diskka) joylashtiriladi

+++++

Fat fayl tizimida, mantiqiy disk:

====

#

tizimli soxa va ma`lumotlar soxasiga bo'linadi

====

ma`lumotlar soxasi va kataloglarga bo'linadi

====

kataloglar soxasi va tizimli soxa

====

yuklanish qismlari

+++++

HPFS fayl tizimi quyidagi ustunliklarga egadir:

====

#

ishonchlilik: yuqori unumdorlik

====

disk makonidan samarali foydalanish

====

fayl va kataloglarga murojaatni moslanuvchi xolda boshqarish imkonini beradigan kengaytirilgan atributlarni qo'llash

====

tezkor foydalanish

+++++

Qaysi vosita yordamida saqlangan fayllarni qayta yoymasdan qayta ishlash
mumkin

====

#

NTFS

====

FAT

====

BFS

====

JFS

+++++

Yuqori unumdorlikka ega bo'lgan fayl tizimi -

====

#

HPFS tizimi

====

FAT tizimi

====

VFAT tizimi

====

NTFS tizimi

+++++

Tarmoq operatsion tizimining qaysi qismi redirektorom deb ataladi

====

#

klient qismi

====

kommunikatsion vositalar

====

server qismi

====

kompyuterni lokal resurslarini boshqaruvchi vosita

+++++

Tarmoq operatsion tizimining qaysi qismi ilovalardan barcha so'rovlarni
qabul qilib ularni analiz qiladi

====

#

server qismi

====

kommunikatsion vositalar


```
====
klient qismi
====
komp yuterni  lokal resurslarini boshqaruvchi vosita

+++++
```

```
Tarmoq OT i
====
#
to'rt qismdan iborat
====
ikki qismdan  iborat
====
besh qismdan  iborat
====
uch qismdan  iborat

+++++
```

```
Ochiq kodli OT larda
====
#
tizim kodlari ochiq, ixtiyoriy foydalanuvchi uni o'zgartirishi mumkin
====
tizim kodlari ochiq, ammo ularni o'zgartirish mumkin emas
====
tizim kodlari faqat tizim mualliflari uchun ochiq
====
dastur kodlari ochiq emas

+++++
```

```
Quyidagi OT larning qaysi biri ko'p masalali va ko'p foydalanuvchili
hisoblanadi
====
#
UNIX
====
MS-DOS, MSX
====
WINDOWS 95
====
OS YeS, OS/2

+++++
```

```
Operatsion tizimning interfeysda milliy tillardan foydalanadigan
versiyalari
=====
```

```
#
lokallashtirilgan versiya deb ataladi
====
milliy versiyasi deb ataladi
====
modifikatsiyalashtirilgan versiyasi deb ataladi
====
global versiyasi deb ataladi

+++++
```

```
Hisoblash tizimi boshqaradigan jarayonlar qat'iy vaqt chegaralarini
qoniqtiradigan operatsion tizimlar
====
#
real vaqt rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar
====
paketli ishlov berish rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar
====
taqsimlangan rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar
====
monolit operatsion tizimlar

+++++
```

```
Protsessor vaqti
====
#
chegaralangan resurs
====
chegaralanmagan resurs
====
doimiy resurs
====
vaqtinchalik resurs

+++++
```

```
Xesh tablitsasida fayl nomlari kataloglardaqanday turda saqlanadi
====
#
chiziqli tizim
====
raqamli turida
====
grafika turida
====
matn turida

+++++
```

Foydalanuvchi real apparatura bilan ish ko'rishda mashina tilidan foydalanmasdan, qulay interfeysda ishlashi uchun
====

operatsion tizim kengaytirilgan mashina, virtual mashina sifatida xizmat qiladi
====
operatsion tizim resurslarni boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi
====
dasturlarni boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi
====
qurilmalarni boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi

+++++

Tarmoq operatsion tizimining qaysi qismi ma'lumotlarni adreslash, buferlash, va uzatilishidagi xavfsizlikni ta'minlaydi
====

kommunikatsion vositalar
====
klient qismi
====
server qismi
====
komp yuterni lokal resurslarini boshqaruvchi vosita

+++++

Qanday axborotlar security accounts manager da saqlanadi
====

foydalanuvchilarning qayd yozuvi haqidagi
====
Windows operatsion tizim foydalanuvchilari haqidagi
====
ro'yxatdan o'tgan foydalanuvchilar haqidagi
====
ma lumotlar bazasidagi axborotlar

+++++

Asosiy maqsadi va samaradorlik ko'rsatkichi-maksimal o'tkazish qobiliyati, ya'ni vaqt birligida maksimal son masalalarni yechishdan iborat bo'lgan OT lar bu:
====

ma'lumotlarga paketli ishlov berish tizimlari
====
ma'lumotlar ketma-ket ishlov berish tizimlari

```
====  
vaqtni bo'lish tizimlari  
====  
real vaqt tizimlari
```

+++++

Win NT, Win 2000 va Win Xp operatsion tizimlar

```
====  
#  
  bitta oila hisoblanadi  
====  
bitta versiya hisoblanadi  
====  
bitta modifikatsiya hisoblanadi  
====  
turli oila hisoblanadi
```

+++++

Grafik qobiqqa ega bo'lgan operatsion tizimni ko'rsating

```
====  
#  
  WINDOWS XP  
====  
MS DOS  
====  
OS/2  
====  
MSX
```

+++++

Qanday buyruq yordamida mmc da xavfsizlikning lokal parametrlarini o'rnatish mumkin

```
====  
#  
secpol.msc  
====  
secpol.mmc  
====  
mms.sec  
====  
security/ pol.mss
```

+++++

Qanday bayonnoma faylni lokal shifrlashga va shifrlangan holda uzutishga imkon beradi

```
====
```

```
#
  WEBDAV
====
SSL
====
TLS
====
EFS

+++++
```

Eng xavfsiz, o'zining boshqarish mexanizmlari bilan protsessorning 90% vaqtini oluvchi, nisbatan past unumdorlikka ega bo'lgan xavfsizlik sinfi bu:

```
====
#
A sinfi
====
D sinfi
====
B sinfi
====
C1 sinfi

+++++
```

Kasperskiy antivirus dasturining shaxsiy versiyasi (uy va shaxsiy kompyuterlarga mo'ljallangan) quyidagi xossalarga ega

```
====
#
  o'rnatish va sozlash qulayligi
====
qat'iy chegaralangan resurslar bilan ishlaydi
====
katta xajmdagi ma'lumotlar bazasi bilan ishlaydi
====
masofadan markazlashgan holatda boshqarishni ta'minlaydi

+++++
```

«oranjevaya kniga» talablari bo'yicha nechta xavfsizlik sinflari mavjud

```
====
#
  5 ta xavfsizlik sinf
====
  2 ta xavfsizlik sinf
====
  3 ta xavfsizlik sinf
====
  4 ta xavfsizlik sinf
```

+++++

Fayllar tuzilishining asosiy birligi nimalar

====

#

ma`lumotlar

====

kataloglar

====

xotira

====

grafiklar

+++++

Dasturlash tillari va kompilyatorlar

====

#

2-rivojlanish davrida yuzaga keldi

====

1-rivojlanish davrida yuzaga keldi

====

3-rivojlanish davrida yuzaga keldi

====

4-rivojlanish davrida yuzaga keldi

+++++

Xotiraning ma`lumotlar joylashadigan bo`limi:

====

#

segment deyiladi

====

stek deyiladi

====

overley deyiladi

====

sahifa deyiladi

+++++

Kompyuter tarkibiga kiruvchi turli qurilmalarni boshqaruvchi maxsus dasturlardeb ataladi.

====

#

drayverlar

====

operatsion tizim

====

plug and play texnologiyasi

====

xizmatchi dasturlar

+++++

Hisoblash tizimlari tarkibi quyidagi qismlardan iborat:

====

#

apparat va dasturiy ta'minot

====

qurilma va dasturlar

====

qurilmalardan

====

faqat dasturlardan

+++++

Dastur:

====

#

buyruqlarning tartiblangan ketma-ketligi

====

buyruqlar to'plami

====

qurilmalar

====

Buyruqlarning istalgan ketma ketligi

+++++

Matn redaktori Word bu:

====

#

amaliy Dasturiy ta'minotga kiradi

====

xizmatchi Dasturiy ta'minotga kiradi

====

asos Dasturiy ta'minotga kiradi

====

tizimli Dasturiy ta'minotga kiradi

+++++

Operatsion tizim bu:

====

#

tizimli Dasturiy ta'minotga kiradi

====

xizmatchi Dasturiy ta'minotga kiradi

```
====  
amaliy Dasturiy ta'minotga kiradi  
====  
asos Dasturiy ta'minotga kiradi
```

+++++

Operatsion tizim bu:

```
====  
#  
hamma javoblar to'g'ri  
====  
foydalanuvchi interfeysini bajaradi  
====  
dasturlar bilan dastur interfeysi  
====  
dasturlar bilan qurilmalar o'rtasidagi interfeys
```

+++++

Operatsion tizim xali mavjud bo'lmagan davr:

```
====  
#  
rivojlanish 1-davri (1945-1955 y.)  
====  
rivojlanish 2-davri (1955-1965 y.)  
====  
rivojlanish 3-davri (1965-1980 y.)  
====  
rivojlanish 4-davri (1980-hozirgi vaqtgacha)
```

+++++

Operatsion tizimning asosiy funktsiyalari nechta?

```
====  
#  
6 ta  
====  
5 ta  
====  
3 ta  
====  
1 ta
```

+++++

SOFTWARE-bu:

```
====  
#  
dasturiy ta'minot
```



```
====  
apparat ta'minot  
====  
yordam tizimi  
====  
qo'shimcha tizim
```

+++++

```
Hardware - bu  
====  
#  
apparat ta'minot  
====  
dasturiy ta'minot  
====  
dasturiy modul  
====  
protssessor
```

+++++

```
MS Office ilovalari bu:  
====  
#  
amaliy Dasturiy ta'minot dasturlaridir  
====  
xizmatchi Dasturiy ta'minot dasturlaridir  
====  
asos Dasturiy ta'minot dasturlaridir  
====  
tizimli Dasturiy ta'minot dasturlaridir
```

+++++

```
Operatsion qobiqlar bu:  
====  
#  
tizimli Dasturiy ta'minot dasturidir  
====  
xizmatchi dasturdir  
====  
amaliy dasturdir  
====  
asos dasturiy ta'minot
```

+++++

Operatsion tizimning interfeysda milliy tillardan foydalanadigan versiyalari:

```
====  
#  
lokallashtirilgan versiya deb ataladi  
====  
milliy versiyasi deb ataladi  
====  
modifikatsiyalashtirilgan versiyasi deb ataladi  
====  
global versiyasi deb ataladi  
  
+++++
```

Foydalanuvchi real apparatura bilan ish ko'rishda mashina tilidan foydalanmasdan, qulay interfeysda ishlashi uchun:

```
====  
#  
operatsion tizim kengaytirilgan mashina, virtual mashina sifatida xizmat qiladi  
====  
operatsion tizim resurslarni boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi  
====  
dasturlarni boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi  
====  
qurilmalarni boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi  
  
+++++
```

Operatsion tizim resurslarni samarali boshqarishi uchun:

```
====  
#  
resurslarni rejalashtirish va resurs xolatini kuzatishi zarur  
====  
dasturlarni boshqarishi  
====  
resurslarni taqsimlashi  
====  
resurs holatini kuzatadi  
  
+++++
```

Hisoblash tizimi boshqaradigan jarayonlar qat'iy vaqt chegaralarini qoniqtiradigan operatsion tizimlar:

```
====  
#  
real vaqt rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar  
====  
paketli ishlov berish rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar  
====  
taqsimlangan rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar  
====  
monolit operatsion tizimlar
```

+++++

Ko'p satxli tizimlar satxlari orasida bog'lanish quyidagicha bo'lgan

====

#

har bir satx o'zidan yuqori va pastki sath bilan bog'lanadi

====

hamma satxlar bir-biri bilan bog'langan

====

hamma satxlar faqat eng yuqori satx bilan bog'langan

====

xech qaysisi bog'lanmagan

+++++

Mikroyadroli OT larda mikroyadroda quyidagi funktsiyalar joylashgan

====

#

minimal zaruriy funktsiyalar

====

OT ni yuklash funktsiyalari

====

xotirani taqsimlash funktsiyalari

====

kiritish-chiqarish funktsiyalari

+++++

OT jarayonlar ustida quyidagi amallarni bajaradi:

====

#

hamma javoblar to'g'ri

====

jarayon yaratish va tugallash

====

jarayonni to'xtatib turish, jarayonni blokirovka qilish, blokirovkadan chiqarish

====

jarayon prioritetini o'zgartirish

+++++

Quyidagi OT larning qaysi biri ochiq kodli tizim hisoblanadi

====

#

Linux

====

MS DOS

====

UNIX
====
WinXP

+++++

Alohida energiyaga, katta xajmga va samarali foydalanish imkoniga ega bo'gan xotira:

====

doimiy xotira deyiladi
====
tezkor xotira deyiladi
====
protssessor registrlari deyiladi
====
elektron disk

+++++

Xotiraning fiksirlangan bo'limlarga bo'lishda:

====

xotira qat'iy o'lchamli bo'laklarga oldindan bo'lingan bo'ladi
====
ma'lumotlar-fayllar bo'laklarga bo'linadi
====
ma'lumotlar xajmi bo'yicha joylashtirib boriladi
====
xotira sahifalarga bo'linadi

+++++

Ochiq kodli OT larda:

====

tizim kodlari ochiq, ixtiyoriy foydalanuvchi uni o'zgartirishi mumkin
====
tizim kodlari ochiq, ammo ularni o'zgartirish mumkin emas
====
Tizim kodlari faqat avtorlari uchun ochiq
====
dastur kodlari ochiq emas

+++++

Zamonaviy OT larda xotira:

====

segment sahifali bo'linadi

```
====  
o'zgaruvchan bo'limlarga bo'linadi  
====  
segmentlarga bo'linadi  
====  
qat'iy bo'limlarga bo'linadi
```

+++++

Zamonaviy fayllarni boshqaruv tizimi bu- :

```
====  
#  
NTFS  
====  
FAT  
====  
Super FAT  
====  
HPFS
```

+++++

Fayllar bilan ishlashni amalga oshiruvchi dasturiy ta'minot:

```
====  
#  
fayl menedjeri  
====  
dastur menedjeri  
====  
xotira menedjeri  
====  
qurilma menedjeri
```

+++++

Fayllarni boshqaruvchi tizim ma'lumotlarni

```
====  
#  
Doimiy xotiraga (diskka) joylashtiradi  
====  
tezkor xotiraga joylashtiradi  
====  
fizik xotiraga joylashtiradi  
====  
svopingni bajaradi
```

+++++

Ma'lumotlarni kataloglar ko'rinishida tuzilishi

```
====
```

```
#
ierarxik ko'rinishda deyiladi
====
sahifali ko'rinish deyiladi
====
ketma-ket ko'rinishda deyiladi
====
 mantiqiy ko'rinishda deyiladi

+++++
```

```
FAT fayl tizimi o'z ichiga quyidagi ma'lumotlarni oladi:
====
#
hamma javoblar to'g'ri
====
fayl yoki uning fragmentlari uchun ajratilgan mantiqiy diskning
adreslanuvchi qismlari
====
disk makoni bo'sh sohalari
====
diskning defekt sohalari

+++++
```

```
FAT fayl tizimida, mantiqiy disk:
====
#
tizimli soxa va ma'lumotlar soxasiga bo'linadi
====
ma'lumotlar soxasi va kataloglarga bo'linadi
====
kataloglar soxasi va tizimli soxa
====
yuklanish qismlari

+++++
```

```
NTFS fayl tizimi bu:
====
#
yangi texnologiya fayl tizimi
====
yuqori unumdorlikka ega bo'lgan tizim
====
ishonchlilikka ega bo'lgan tizim
====
disk makonidan samarali foydalanadi

+++++
```

Operatsion tizim qanday asosiy qismlardan tashkil topgan

====

#

yadro, komanda interpretatori, tarjimon

====

yadro

====

qobiq, boshqaruvchi maxsus dasturlar

====

dastur qobigi, integrallashgan foydalanuvchi interfeysi

+++++

Fragmentatsiya deb nimaga aytiladi

====

#

xotira bo'limlarga ajratilganda qoladigan bo'l joyi

====

xotiraning bo'limlarga ajralmay qolishi

====

ma'lumotlarning bo'limlarga sigmay qolishi

====

xotiraning bir turi

+++++

Qanday texnologiya standart qurilmalarni avtommatlashgan rejimda
o'rnatish imkonini beradi

====

#

plug and play

====

active install

====

master

====

object linking

+++++

Operatsion tizim 2 ta asosiy funktsiyani bajaradi

====

#

foydalanuvchi uchun qulay interfeys va kodlarni yashirish

====

resurslarni kuzatish va taqsimlash

====

dasturlarni nazorat qiladi

====

foydalanuvchiga kengaytirilgan mashina sifatida va resurslarni
boshqaruvchi sifatida xizmat qiladi

+++++

Operatsion tizim xali mavjud bo'lmagan davr

====

#

rivojlanish 1-davri (1945-1955 y.)

====

rivojlanish 3-davri (1965-1980 y.)

====

rivojlanish 2-davri (1955-1965 y.)

====

rivojlanish 4-davri (1980-hozirgi vaqtgacha)

+++++

Mul tidasturlash rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar

====

#

rivojlanish 3-davriga yuzaga keldi

====

rivojlanish 1-davriga yuzaga keldi

====

rivojlanish 2-davriga yuzaga keldi

====

rivojlanish 4-davriga yuzaga keldi

+++++

Mul tidasturli, ko'pfoydalanuvchili operatsion tizimlar bu

====

#

UNIX operatsion tizimlar

====

Ms Dos

====

Windows 3x

====

Solaris

+++++

Birinchi paketli ishlov berish tizimlari paydo bo'lgan

====

#

rivojlanish 2-davri (1955-1965 y.)

====

rivojlanish 3-davri (1965-1980 y.)


```
====  
rivojlanish 1-davri (1945-1955 y.)  
====  
rivojlanish 4-davri (1980-hozirgi vaqtgacha)
```

+++++

Tizimning tarmoq funktsiyalari asosiy modullariga o'rnatilgan tarmoq
operatsion tizimini ayting

```
====  
#  
Windows NT  
====  
Ms Dos  
====  
Lantastic  
====  
Lan manager
```

+++++

Windows XP operatsion tizimning qaysi turida NTFS fayllarni shifrlash
imkoniyatisha ega emas

```
====  
#  
home edition  
====  
standart edition  
====  
professional  
====  
portable
```

+++++

Multidasturlash bu hisoblash jarayonini tashkil qilish usuli bo'lib,
bitta protsessorda

```
====  
#  
bir necha dastur navbat bilan bajariladi  
====  
bitta dastur bajariladi  
====  
bitta dastur ham bajarilmaydi  
====  
bir necha dastur parallel bajariladi
```

+++++

Multi dasturlash bu

```
====  
#  
hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bitta protsessorda  
navbat bilan bir nechta dastur bajariladi  
====  
hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bir necha  
protsessorda navbat bilan bir nechta dastur bajariladi  
====  
hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bitta protsessorda  
bir vaqtning o'zida bir nechta dastur bajariladi  
====  
hisoblash jarayonning tashkil qilish usuli bo'lib, bir nechta  
protsessorda bitta dastur bajariladi  
  
+++++
```

```
Windows OT larining boshqa ot lardan printsiplial farqi  
====  
#  
grafik interfeysi va bir nechta ilovalar bilan birgalikda ishlash  
====  
hisoblashlar ishonchliligi  
====  
dialogli ish rejimi  
====  
Komanda tili yo'qligi  
  
+++++
```

```
Quyidagi tariflardan qay biri operatsion tizimning modullik printsipliga  
mos keladi  
====  
#  
OT asosiy tarkibiy qismlarini, mustaqil, alohida qismlar modullarga  
bo'linishi  
====  
Aniq resurslardan alohida bo'lib, abstraktsiyalanishi  
====  
ot ni boshqa apparat platformaga ko'chish osonligi  
====  
boshqa tizimlarga yozilgan dasturlarni bajara olish xususiyati  
  
+++++
```

```
Modullilik printsiplasi asosida qurilgan OT larda dastur  
====  
#  
aloxida mustaqil bo'laklardan iborat bo'ladi  
====  
bitta monolit bo'lakdan  
====
```

mustaqil bo'lmagan boglangan bo'laklardan iborat bo'ladi

====

bir techta sathdan iborat bo'ladi

+++++

Yechiladigan masala va hisoblash tizimining konfiguratsiyasida kelib chiqqan holda, ot ni sozlashga imkon beradigan ot yadrosini arxitekturasini tashkil etish

====

#

OT ni generatsiya qilish printsiipi deyiladi

====

modullilik printsiipi

====

standart xolatlar printsiipi

====

chastota printsiipi

+++++

OT ni qurish asosiy printsiiplaridan biri bu modullilik printsiipidir. Bu printsiip modullilikka qaysi ta`rif mos keladi:

====

#

OT asosiy tarkibiy qismlarini, mustaqil, alohida qismlar modullarga bo'linishi

====

aniq resurslardan alohida bo'lib, abstraktsiyalanish

====

OT ni boshqa apparat platformaga ko'chish osonligi

====

boshqa tizimlarga yozilgan dasturlarni bajara olish xususiyati

+++++

Aynan bir amalni, xar xil vositalar yordamida bajarish, bu

====

#

funktSIONal ortiqchalik printsiipi deyiladi

====

standart xolatlar printsiipi deyiladi

====

generatsiya printsiipi deyiladi

====

modullilik printsiipi deyiladi

+++++

Dastur algoritmlarda, ishlov beriladigan massivlarda amal va kattaliklardan foydalanish chastotasiga qarab, funktsiyalarni ajratishga asoslangan printsip

====

#

chastota printsipi

====

modullilik printsipi

====

xavfsizlik printsipi

====

generatsiya printsipi

+++++

OT larni o'rnatish dasturi foydalanuvchiga tizim konfiguratsiyasin o'zi tanlaydigan o'rnatish stsenariysi quyidagicha ataladi.

====

#

foydalanuvchi

====

ixcham (kompakt

====

Tipik

====

mobil komp yuterlar uchun

+++++

Klient-server modelining ustunligi nimada

====

#

taqsimlangan tizimlarga qulay moslashadi

====

imtiyozli rejimda ishlaydi

====

eksplutatsiya xossallari samarali ishlaydi

====

bir xil tizimlarda samarali ishlaydi

+++++

Modullilik printsipi asosida tuzilgan OT larda ixtiyoriy modulni

====

#

ixtiyoriy boshqa modulga, mos interfeys mavjud bo'lsa almashtirish mumkin

====

imtiyozli modullarga almashtirish mumkin

====

hech qanday modulga almashtirish mumkin emas

====

boshqa interfeysga almashtirish

+++++

Birinchi ko'p satxli tizimlarda nechta satx bo'lgan

====

#

6 ta

====

3 ta

====

4 ta

====

5 ta

+++++

Ko'p satxli tizimlar kamchiligi

====

#

biror satx olib tashlansa, satxlar orasida boglanishni yangidan tuzish kerak

====

satxlarni boglab bo'lmaydi

====

otni yangidan tuzish kerak

====

biror satx olib tashlansa, yangi sath tuzish kerak bo'ladi

+++++

Operatsion qobiqlar

====

#

operatsion tizim ishini boshqarish qulayligini oshiradigan qo'shimcha dasturdir

====

operatsion tizim himoyasini oshiradi

====

operatsion tizim ishini kuzatadi

====

kiritish-chiqarishni boshqaradi

+++++

Ko'p satxli tizimlar satxlari orasida boglanish quyidagicha bo'lgan

====

#

har bir satx o'zidan yuqori va past sath bilan boglangan

====

hamma satxlar bir-biri bilan boglangan

====

hamma satxlar faqat eng yuqori satx bilan boglangan (protssessori taqsimlash va ko'p masalaning satxi-0 chi satx bilan)

====

faqat o'zidan yuqori sath bilan qoplangan

+++++

Monolit OT larda tuzilishi

====

#

2 ta bo'lakdan iborat

====

3 ta satxdan iborat (bosh dastur, protsedura va servis dasturlari)

====

6 ta satxdan iborat (ko'p satxli dastur)

====

5 ta satxdan iborat

+++++

Hamma qismlari bitta dastur tarkibiga kirib, ma'lumotlarning umumiy strukturalaridan foydalanadigan va bir-biri bilan bevosita protseduralarni chaqirish bilan bog'lanuvchi yaxlit tuzilishga ega bo'lgan tizim:

====

#

monolit tizim

====

ko'p sathli tizim

====

makroyadroli tizim

====

mikroyadroli tizim

+++++

Mikroyadroli OT larda mikroyadroda quyidagi funktsiyalar joylashgan

====

#

minimal zaruriy funktsiyalar

====

ot ni yuklash funktsiyalari

====

xotirani taqsimlash funktsiyalari

====

kiritish-chiqarish funktsiyalari

+++++

Resurs mavjudligi, xaqiqiylikiga qarab

====

#

fizik va virtual

====

moslanuvchan va qat'iy

====

sun'iy va xaqiqiy

====

vaqtinchalik va doimiy

+++++

Iste'mol qilinadigan va iste'molchi uchun ma'lum qiymatga ega bo'lgan
ob'ekt

====

#

resurs deyiladi

====

dastur vositasi deyiladi

====

apparat vositasi deyiladi

====

printsip deyiladi

+++++

Resurslarni ajratilishi va bo'shashi bilan bogliq amallar

====

#

ko'p martalik amallar

====

bir martalik amallar

====

jarayon prioritetini o'zgartiruvchi amallar

====

tayyor holatga o'tkazuvchi amallar

+++++

Matn redaktori Word bu

====

#

amaliy dasturiy ta'minotga kiradi

====

xizmatchi dasturiy ta'minotga kiradi

====

asos dasturiy ta'minotga kiradi

====

tizimli dasturiy ta'minotga kiradi

+++++

Jarayon vaqt kvanti tugaganda

====

#

jarayon tayyor holatga o'tadi

====

jarayon tugatiladi

====

jarayon kutish xolatiga o'tadi

====

jarayon uziladi

+++++

Energiya manbasiga bogliq xotira

====

#

tezkor xotira deyiladi

====

doimiy xotira deyiladi

====

ikkilamchi xotira deyiladi

====

asosiy xotira deyiladi

+++++

Xotira ierarxiyasi bo'yicha, eng qimmat tezkor va qimmat xotira

====

#

protssessor registrlari

====

elektron disklar

====

asosiy xotira

====

tashqi xotira

+++++

Kutish holatidagi jarayonlar xodisa ro'y bergandan so'ng

====

#

bajarilish holatiga o'tadi

====

kutish holatiga o'tadi

====

tugatiladi

====

tayor holatga o'tadi

+++++

Dunyodagi yaratilgan dastlabki kompyuterlardan biri EDSAC qachon ishlab chiqilgan?

====

#

1949 yil

====

1950 yil

====

1948 yil

====

1951 yil

+++++

EDSAC superkomp'yuterining samaradorlik ko'rsatkichi to'g'ri keltirilgan javobni ko'rsating

====

#

daqiqasiga 100 ta arifmetik amallarni bajara olish qobiliyatiga ega

====

daqiqasiga 170 ta arifmetik amallarni bajara olish qobiliyatiga ega

====

daqiqasiga 120 ta arifmetik amallarni bajara olish qobiliyatiga ega

====

daqiqasiga 150 ta arifmetik amallarni bajara olish qobiliyatiga ega

+++++

...bu ajratilgan server bo'lib ixtiyoriy tipdagi fayllar ustida kiritish - chiqarish va saqlash kabi amallarni bajaradi

====

#

fayl server

====

antivirus

====

operatsion tizim

====

dastur

+++++

Xozirgi kunda superkompyuterlar uchun eng asosiy OT qaysi?

====

#

Linux
====
Cray
====
Cent OS 7
====
Ubuntu

+++++

... - shahar qamrovidagi tarmoq. 1000 metr masofani o'zida qamrab oladi va o'zida 1000 ta foydalanuvchilarni o'ziga birlashtiradi.

====

MAN (Metro'olitan Area Network)

====

CAN (Cam'us Area Network)

====

LAN (Local Area Network)

====

PAN (Personal Area Network)

+++++

... - global Kompyuter tarmog'i hisoblanadi. Million abonentlarni o'zida birlashtiradi (Internet).

====

WAN (Wide Area Network)

====

CAN (Cam'us Area Network)

====

LAN (Local Area Network)

====

PAN (Personal Area Network)

+++++

2021 yil iyun holatiga ko'ra dunyoda eng ko'p superkompyuterlar mavjud bo'lgan davlat qaysi?

====

Xitoy

====

AQSh

====

Yaponiya

====

Germaniya

+++++

2020 yilda qaysi superkompyuterning samaradorlik ko'rsatkichi eng yuqori hisoblangan

=====

#

Fujitsu fugaku

=====

IBM Summit

=====

Cray Titan

=====

Cray Jaguar

+++++

Taqsimlangan kompyuter tizimi nima?

=====

#

Kompyuter tarmog'i

=====

kompyuterni tashkillash, malumotlarning uzatilish sxemasi, parallelizm

=====

Hujjatning sahifasining oxiriga o'tish

=====

Serverlar

+++++

Almashinuv buferi nima uchun ishlatiladi

=====

#

Fayllarni nusxalash va ko'chirish uchun

=====

Monitorni sozlash uchun

=====

- Mahsus dasturlarni ishlatish uchun

=====

Kontekst menyudan foydalanish uchun

+++++

Taqsimlangan fayl tizimi nima?

=====

#

Tarmoq fayl tizimi

=====

Taqsimlangan fayl tizimi

=====

Taqsimlanuvchi va parallel fayl tizimlari

=====

Barcha javoblar to'g'ri

+++++

Hisoblash tizimi boshqaradigan jarayonlar qat'iy vaqt chegaralarini qoniqtiradigan operatsion tizimlar

====

#

real vaqt rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar

====

paketli ishlov berish rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar

====

taqsimlangan rejimida ishlaydigan operatsion tizimlar

====

monolit operatsion tizimlar

+++++

Taqsimlangan operatsion tizim qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

====

#

Barcha javoblar to'g'ri

====

Windows NT

====

Solaris

====

NetWare

+++++

Autentifikatsiya nima?

====

#

Autentifikatsiya - foydalanuvchi nomi va parolini qayd yozuvidagi qiymatga mosligini tekshirish.

====

Autentifikatsiya - foydalanuvchi millati va parolini qayd yozuvidagi qiymatga mosligini tekshirish.

====

Autentifikatsiya - foydalanuvchi jinsi va parolini qayd yozuvidagi qiymatga mosligini tekshirish.

====

Autentifikatsiya - foydalanuvchi kasbi va parolini qayd yozuvidagi qiymatga mosligini tekshirish.

+++++

Avtomatlashtirilgan axborot tizimini yaratish, rivojlantirish mohiyati vaqtga nisbatan nimani aks ettiradi?

```
====  
#  
Hayotiy tsiklini  
====  
Kelajakni  
====  
Tezkorlikni  
====  
Taqsimlangan tarmoq tizimlarini  
  
+++++
```

Serverlarning vazifasi - ...

```
====  
#  
Serverlar bir vaqtning o'zida ko'p sonli foydalanuvchilarga xizmat qiladi  
va ularga o'zaro dasturiy va apparat resurslarni bo'lib olish imkonini  
beradi  
====  
Serverlar bir vaqtning o'zida oz sonli foydalanuvchilarga xizmat qiladi  
va ularga o'zaro dasturiy va apparat resurslarni bo'lib olish imkonini  
beradi  
====  
Serverlar har hil vaqtning o'zida oz sonli foydalanuvchilarga xizmat  
qiladi va ularga o'zaro dasturiy va apparat resurslarni bo'lib olish  
imkonini beradi  
====  
Serverlar bir soniyada ko'p sonli tizimlarga xizmat qiladi va ularga  
o'zaro dasturiy va apparat resurslarni bo'lib olish imkonini beradi  
  
+++++
```

GRID tizimlari asosan necha turga bo'linadi?

```
====  
#  
3  
====  
4  
====  
5  
====  
6  
  
+++++
```

Real vaqt operatsion tizimlari xususiyati -

```
====  
#  
Real vaqt OT laridan, hisoblash tizimi boshqaradigan jarayonlar qat'iy  
vaqt chegaralarini qoniqtirishi kerak bo'lgan hollarda foydalaniladi  
====
```

Real vaqt OT laridan, hisoblash tizimi boshqaradigan jarayonlar noaniq vaqt chegaralarini qoniqtirishi kerak bo'lgan hollarda foydalaniladi
=====

Real vaqt OT laridan, hisoblash tizimi boshqaradigan jarayonlar qat'iy vaqt chegaralarini qoniqtirmaslik kerak bo'lgan hollarda foydalaniladi
=====

Real vaqt OT laridan, hisoblash tizimi boshqaradigan jarayonlar oz vaqt chegaralarini qoniqtirmaslik kerak bo'lgan hollarda foydalaniladi

+++++

Mobillilik printsipti nima?

=====

#

Bu printsipt OTni bir platformadan, boshqa tipdagi platformaga ko'chirish imkonini nazarda tutadi

=====

Bu printsipt OTni bir platformadan, boshqa tipdagi platformada saqlash va o'chirish imkonini nazarda tutadi

=====

Bu printsipt OTni bir platformada saqlash imkonini nazarda tutadi

=====

Bu printsipt OTni bir tipdagi platformaga ko'chirish imkonini nazarda tutadi

+++++

Xavfsizlik printsipti nima?

=====

#

Bir foydalanuvchi resurslarini boshqa foydalanuvchidan himoyani va hamma tizimni resurslarni faqat bitta foydalanuvchi egallab olishidan himoyani ko'zda tutadi

=====

Bir foydalanuvchi resurslarini boshqa tizimdan himoyani va hamma tizimni resurslarni faqat bitta tizim egallab olishidan himoyani ko'zda tutadi

=====

Bir dastur resurslarini boshqa foydalanuvchidan himoyani va hamma tizimni resurslarni faqat bitta foydalanuvchi egallab olishidan himoyani ko'zda tutadi

=====

Bir foydalanuvchi resurslarini boshqa dasturdan himoyani va hamma tizimni resurslarni faqat foydalanuvchi egallab olishidan himoyani ko'zda tutadi

+++++

Bir protsessorli komp'yuter tizimida vaqtning har bir momentida faqat ...

=====

#

bitta jarayon bajarilishi mumkin

=====

ikkita jarayon bajarilishi mumkin

====

uzta jarayon bajarilishi mumkin

====

barcha jarayon bajarilishi mumkin

+++++

Uyushtirilgan tahdidlar qanday turlarga bo'linadi?

====

#

aktiv va passiv tahdidlarga bo'linadi

====

aktiv va aniq tahdidlarga bo'linadi

====

aktiv va tez tahdidlarga bo'linadi

====

aktiv va xavfli tahdidlarga bo'linadi

+++++

Passiv tahdid bu-

====

#

ma'lumotlarga, tizim holatini o'zgartirmaydigan xuquqsiz murojaatdir

====

ma'lumotlarga, tizim holatini o'zgartiradigan xuquqsiz murojaatdir

====

ma'lumotlarga, tizim holatini o'zgartirmaydigan xuquqli murojaatdir

====

ma'lumotlarga, tizim holatini o'zgartirmaydigan xuquqli murojaatdir

+++++

Bulut elementlarini funksional hujumlardan himoyalash uchun Proksi ga qanday himoya manbasini qo'yish lozim?

====

#

DOS

====

SQL inyeksiyasi

====

Ekran pog'onasi ilovalari

====

Sahifalarni yahlitligini nazorat qilish

+++++

Public cloud - ...

====

```
#
bu infratuzilma bulutli xisoblash xizmatlaridan keng omma foydalanish
imkoniyatiga ega.
====
bu infratuzilma bulutli xisoblashdan faqatgina tashkilotning aloxida bir
jamoasi, (bo'lim) foydalanishi mumkin.
====
bu infratuzilma bulutli xisoblashni tadbiq etishda yagona tashkilot
doirasida foydalaniladi.
====
bu infratuzilma tarqatish modellarini barchasini o'z ichiga oladi
(xususiy, jamoaviy, ommaviy).
```

+++++

Virtualizatsiya texnologiyasi birinchi bo'lib qachon va qaysi kompaniya tomonidan taqdim etilgan?

```
====
#
1960-yil, IBM
====
1987-yil, Microsoft
====
1985-yil, Apple
====
1993-yil, Amazon
```

+++++

Desktop qidiruv tizimi - ...

```
====
#
alohida kompyuterning ma'lumotlar bazasidan ma'lumot qidiradi.
====
WWW dan ma'lumot qidiradi
====
alohida tashkilotning ichki tarmog'idagi kompyuterlardan ma'lumot
qidiradi.
====
butun dunyoga taqsimlangan munozaralar mediumi (vositasi) hisoblanadigan
Usenetdan ma'lumot qidiradi
```

+++++

"Bulut" hisoblash modelining boshqa turdagi hisoblash modellaridan farqi nimada?

```
====
#
Tarmoqdan keng holda foydalana olish va talab bo'yicha o'z o'ziga xizmat
ko'rsatish
=====
```


Talab bo'yicha o'z o'ziga xizmat ko'rsatish
====
Tarmogdan keng holda foydalana olish va hisoblash qulayligi
====
Talab bo'yicha o'z o'ziga xizmat ko'rsatish va hisoblash qulayligi

+++++

LISP tili kim tomonidan qachon yaratilgan?
====

Jon Makkarti (1958-yil)
====
Jozef Karl R. L. (1989-yil)
====
Martin Kuper (1955-yil)
====
Stiv Jobs (1971-yil)

+++++

Internetdagi birinchi qidiruv tizimi qanday nomlangan?
====

Yahoo
====
Google
====
Gmail
====
Yandex

+++++

Qidiruv tizimining asosiy vazifasi?
====

Barcha javoblar to'g'ri
====
Indeks yaratish va yangilab turish (hujjatlardagi ma'lumotlar
strukturasi)
====
Qidiruv so'rovnomalarini bajarish
====
Qidiruv natijasini imkon qadar mazmunli, ya'ni tushunarli shaklda
ko'rsatish

+++++

Kompyuterlar xotirasining hajmi bir sekundda bajaradigan amallar tezligiga qarab necha guruxga bo'linadi?

=====

#

5

=====

2

=====

4

=====

3

+++++

Tezkor xotira nima asosida yasaladi?

=====

#

Tranzistorlar

=====

Kondensatorlar

=====

Rezistorlar

=====

Diodlar

+++++

Tarmoq operatsion tizimlari qismlardan iborat

=====

#

To'rt

=====

Ikki

=====

Uch

=====

Besh

+++++

Yuqori mahsuldorlikka ega fayl tizimi

=====

#

HPFS

=====

FAT

=====

NTFS

=====

VFAT

+++++

Fayllar tuzilishining asosiy birligi nimalar

====

#

ma`lumotlar

====

kataloglar

====

xotira

====

grafiklar

+++++

Ubuntu server qaysi kompaniya tamonidan ishlab chiqilgan

====

#

Canonical

====

Microsoft

====

IBM

====

Oracle

+++++

Operatsion tizim asoson ...

====

#

tizimli dasturlar jamlanmasi

====

amalaiy dasturlar jamlanmasi

====

multimediya qurilmalar jamlanmasi

====

qobiqdan iborat

+++++

Operatsion tizimda hisoblash tizimining tarkibi bu

====

#

Konfiguratsiya

====

Drayverlar

====

Aparat vositalar

====

amaliy dasturlar

+++++

Monolit OT larda tuzilishi

====

#

4 ta satxdan iborat

====

5 ta satxdan iborat

====

6 ta satxdan iborat (ko'p satxli dastur)

====

3 ta satxdan iborat (bosh dastur, protsedura va ser-vis dasturlari)

+++++

Amaliy dasturiy ta`minot

====

#

ma`lum ish joyida aniq masalalarni yechishga yordam beradigan dastur

====

hisoblash tizimini nazorat qiluvchi

====

stastikani olib beradi

====

qurilmalarni ishlatuvchi

+++++

Linux yadrosi uchun 2006 yil oxirida ishlab chiqilgan fayl tizimi qaysi?

====

#

SpadFS

====

ext

====

ext3

====

Linuxext

+++++

Core i3 oilasining dastlabki vakillari qanday yadro asosida qurilgan?

====

#

Clarkdale

====

Arrandale

====

Arrandaly
====
Clakdale

+++++

Qaysi qatorda buyruq protsessorining nomi to'g'ri ko'rsatilgan
====

command.com
====
boot. record
====
io.sys
====
himem.sys

+++++

18 Ebaytli xotira bilan ishlay oluvchi fayl tizimini ko'rsating?
====

Squashfs
====
Gzib
====
Live CD Linux
====
AUFS

+++++

Vaqtni aniq hisoblash imkoniyati qaysi yildan boshlangan?
====

1948
====
1949
====
1950
====
1951

+++++

*.bz2 kengaytmali fayl qanday fayl
====

siqilgan fayl
====

audio fayl
====
matnli fayl
====
video fayl

+++++

Core i3 oilasining dastlabki vakillari qanday mikroarxitektura asosida qurilgan

====

#

Nehalem

====

Arrandale

====

Ivy Bridge

====

Sandy Bridge

+++++

Ma'lumotlarni uzatish uchun yuqori yuklamali tarmoqni tashkil qilish uchun mo'ljallangan fayl tizimi qaysi?

====

#

Xsan

====

ext

====

NTFS

====

FAT32

+++++

GPS sun'iy yo'ldoshlari erdan qancha balandlik(km)da joylashgan bo'ladi?

====

#

20200

====

20000

====

180000

====

18000

+++++

Ma'lumotlar markazlashtirilgan tarzda belgilanadigan _____ muvofiq
almashiladi

=====

#

Qoidalarda

=====

Tizimlarga

=====

algoritmlarga

=====

Dasturga

+++++

Shartli ravishda klasterlarni sinflarga ajratish kimlar tomonidan taklif
etilgan?

=====

#

Yazek Radaevskiy

=====

Duglas Orren

=====

Tomas Sterling

=====

Don Bekker

+++++

Core i3 protsessorlarining to'rtinchi avlodi qanday nomlangan?

=====

#

Haswell

=====

DMI

=====

Nehalem

=====

Arrandale

+++++

O'rnatilgan operatsion tizim qaysi javobda to'g'ri berilganligini
ko'rsating.

=====

#

QNX

=====

MS DOS

=====

Linux Ubuntu

=====

Linux Kali

+++++

Taqsimlangan fayl tizimi nima?

====

#

Tarmoq fayl tizimi

====

Taqsimlangan fayl tizimi

====

Taqsimlanuvchi va parallel fayl tizimlari

====

Barcha javoblar to'g'ri

+++++

Taqsimlangan ma'lumotlar bazasiga misol keltiring.

====

#

DNS

====

kompyuterni xotiralari

====

Data Centerlar

====

Barcha javoblar to'g'ri

+++++

Protsessor vaqti

====

#

chegaralangan resurs

====

doimiy resurs

====

vaqtinchalik resurs

====

chegaralanmagan resurs

+++++

... - bu rivojlangan fayl tizimlarining xususiyatlarini va kodning murakkabligini oshirmasdan yaxshi ishlashni ta'minlaydi.

====

#

SpadFS

====

OnFS

====
FATx
====
AthOS

+++++

Taqsimlangan tizimlarga misol keltiring

====

#

Barcha javoblar to'g'ri

====

Internet, aloqa tarmoqlari

====

Bank tizimini, Logistik tizimlar

====

Davlat va munisipal boshqaruv

+++++

Adres - bu

====

#

Xotira yacheykalarining tartiblangan nomeri

====

Xotiradan tashqari element

====

 Kompyuter ichki xotirasining nomi

====

Kompyuter apparat vositalarini boshqaruvchi dasturlar majmui

+++++

Kompyuter protsessori qanday vazifani bajaradi

====

#

Asosiy mantiqiy va arifmetik amallarni bajaradi

====

Programmalarini ishlashini tekshiradi

====

Ma'lumotlarning xotiradan olgan joyini tekshiradi

====

Ma'lumotlarni boshqa qurilmaga uzatadi

+++++

QNX ni tarmoqlar uchun qanday drayverlar mavjud?

====

#

Ethernet, Fast Ethernet, Arcnet, IBM Token Ring va boshqalar

====

Drayverlari mavjud emas

====

QNX tarmoq OT hisoblanmaydi.

====

Barcha javoblar to'g'ri

+++++

Klasterlash kompyuter tiimlarining qaysi darajalarida qo'llaniladi?

====

#

qurilmaviy tahminot

====

taqsimlangantizim

====

ko'ngilochar dasturlar

====

amaliy tizimlari

+++++

Кластерлар бошқа архитектуралардан қайси параметрлар билан фарқ қилади?

====

#

Улар ўртасидаги тугун ва алоқалар ҳар хил манбали бўлиши мумкин

====

Хисоблаш тугунлари сифатида махсус моделлардан ташкил топади

====

Хисоблаш тугунлари сифатида суперкомпьютерлардан ташкил топади

====

Barcha javoblar to'g'ri

+++++

Ko'p satxli tizimlar satxlari orasida bog'lanish quyidagicha bo'lgan

====

#

har bir satx o'zidan yuqori va pastki sath bilan bog'lanadi

====

hamma satxlar bir-biri bilan bog'langan

====

hamma satxlar faqat eng yuqori satx bilan bog'langan

====

xech qaysisi bog'lanmagan

+++++

Ko'p satxli tizimlar kamchiligi

====

#

biror satx olib tashlansa, satxlar orasida bog'lanishni yangidan tuzish kerak

====

OTni yangidan tuzish kerak

====

Tizimni bir sathini olib bo'lmaydi

====

Bir sathni olib bo'lmaydi

+++++

Intranet nima?

====

#

Intranet Internetning boshqa shakli bo'lib, Intranet odatda faqat kom'aniya tarmog'idagi foydalanuvchilar uchun ochiqdir

====

Aslida, axborot Intranet tizimi - bu Internetning usullari va vositalaridan foydalanadigan kor'orativ tizim

====

Kom'aniyalar uni kom'aniyaning ofisida joylashgan kom'yuterlar va terminallarga jismoniy kirish imkoniga ega

====

Kom'aniyalar uni kom'aniyaning ofisida joylashgan kom'yuterlar va terminallarga jismoniy kirish imkoniga ega bo'lgan kor'orativ tizim

+++++

Intranet tarmog'idan foydalanishni nechta usuli bor?

====

#

2

====

3

====

4

====

5

+++++

Alohida energiyaga, katta xajmga va samarali foydalanish imkoniga ega bo'gan xotira:

====

#

doimiy xotira deyiladi

====

tezkor xotira deyiladi

====

protssessor registrlari deyiladi

====

elektron disk

+++++

Xotiraning ma'lumotlar joylashadigan bo'limi:

====

#

segment deyiladi

====

stek deyiladi

====

overley deyiladi

====

sahifa deyiladi

+++++

Xotiraning fiksirlangan bo'limlarga bo'lishda:

====

#

xotira qat'iy o'lchamli bo'laklarga oldindan bo'lingan bo'ladi

====

ma'lumotlar-fayllar bo'laklarga bo'linadi

====

ma'lumotlar xajmi bo'yicha joylashtirib boriladi

====

xotira sahifalarga bo'linadi

+++++

LAN texnologiyasi nima vazifa bajaradi?

====

#

tarmoq texnologiyasi, uzatish muhiti, uzatish tizimi va bog'lanib olish (kirish) tizimi bilan belgilanadi. Hozirgi kunda LAN texnologiyalari ichida Ethernet, Microsoft Token Ring ko'roq qo'llaniladi

====

aloqa kanallarining barcha terminallar bilan ulanish sxemasi. Ulanish sxemasining yulduz, yo'lak (inglizcha-bus, ruscha-shina, magistral) va halqa to'ologiyalari farqlanadi.

====

Yulduz to'ologiyasiga ketadigan sarf-xarajatlar va uning iloji boricha kattaroq hududga qo'llanilish imkoniyatlari hamda tugunning o'tkazaoluvchanlik qobiliyati o'rtacha ko'rsatkichlarga ega bo'lib, 'uxtaligi(ruscha-nadyojnost) bo'yicha a'lo sanaladi.

====

Ulanish sxemasining yulduz, yo'lak (inglizcha-bus, ruscha-shina, magistral) va halqa to'ologiyalari farqlanadi.

+++++

Fayllar bilan ishlashni amalga oshiruvchi dasturiy ta'minot:

====

#

fayl menedjeri

====

dastur menedjeri

====

xotira menedjeri

====

qurilma menedjeri

+++++

Intel XEON mikroprotsessori asosan qanday ko'yuterlarda ishlatiladi?

====

#

Serverlarda

====

O'lchami kichik elektron qurilmalarda

====

lanshet va smartfonlarda

====

clarda

+++++

Ma'lumotlarni kataloglar ko'rinishida tuzilishi

====

#

ierarxik ko'rinishda deyiladi

====

sahifali ko'rinish deyiladi

====

ketma-ket ko'rinishda deyiladi

====

mantiqiy ko'rinishda deyiladi

+++++

Klasterlar boshqa arxitekturalardan qaysi parametrlar bilan farq qiladi?

====

#

xisoblash tugunlari sifatida maxsus modellar emas, balki oddiy
kompyuterlardan tashkil topadi

====

o'zaro munosabat faqat bir marta foydalanishga mo'ljallangan tarmoq orqali
amalga oshiriladi

====

ular o'rtasidagi tugun va aloqalar xar bmr xil manbali bo'lishi mumkin

====

xisoblash tugunlari sifatida maxsus modellardan va superkompyuterlardan tashkil topadi

+++++

AMD ning birinchi protsessori qanday nomlangan?

====

#

AMD O'teron

====

AMD First

====

AMD single

====

AMD Begin

+++++

SISD arxitekturasiga misol keltiring

====

#

Fon Neyman arxitekturasiga

====

Klaster tizimlar

====

Meta-kom'yuterlar

====

Serverlar

+++++

Klasterlar qanday arxitektura asosida quriladi?

====

#

shinali

====

qarshilik

====

yarim o'tkazgichli

====

yulduzsimon

+++++

Qanday texnologiya standart qurilmalarni avtommatlashgan rejimda o'rnatish imkonini beradi

====

#

plug and play

====

active install

====

master

====

object linking

+++++

Fayllar tuzilishining asosiy birligi nimalar

====

#

ma`lumotlar

====

kataloglar

====

xotira

====

grafiklar

+++++

Birinchi paketli ishlov berish tizimlari paydo bo'lgan

====

#

rivojlanish 2-davri (1955-1965 y.)

====

rivojlanish 3-davri (1965-1980 y.)

====

rivojlanish 1-davri (1945-1955 y.)

====

rivojlanish 4-davri (1980-hozirgi vaqtgacha)

+++++

1994 yili 16 ta tugunli, ikkilangan kanallardan iborat 10mbit/s Ethernet tarmog'i orqali birlashtirilgan klasterni kimlar yaratdilar?

====

#

Don Bekker

====

Duglas Orren

====

Tomas Kim

====

Yazek Radaevskiy

+++++

Klasterlar necha sinfga ajratiladi?

====

```
#
2
====
3
====
4
====
6

+++++
```

1-sinf klasterlariga izoh bering.

====

#

ushbu sinf mashinalari ko'plab kompyuter komponentalarini sotadigan bir butun standart detallar yordamida quriladi.

====

bu tizim eksklyuziv yoki keng tarqalmagan detallardan tashkil topadi. bu bilan qiymati oshishi evaziga juda yaxshi natijaga erishiladi.

====

Yuqori samarador xisoblashlarni amalga oshirishda qo'llaniladigan tizimlar

====

bu sinfda qurilmalarning parametrlariga ehtibor qaratiladi va NASA asosan uchun ishlaydi

+++++

2-sinf klasterlariga izoh bering.

====

#

bu tizim eksklyuziv yoki keng tarqalmagan detallardan tashkil topadi. bu bilan qiymati oshishi evaziga juda yaxshi natijaga erishiladi.

====

ushbu sinf mashinalari ko'plab kompyuter komponentalarini sotadigan bir butun standart detallar yordamida quriladi.

====

Yuqori samarador xisoblashlarni amalga oshirishda qo'llaniladigan tizimlar

====

bu sinfda qurilmalarning parametrlariga ehtibor qaratiladi va NASA asosan uchun ishlaydi

+++++

Klasterlar turli maqsadlarda qo'llanilishi mumkin. nisbatan ko'p qo'llaniladigan soxalari quyidagilar:

====

#

Yuqori ishonchli tizimlar

====

Yuqori tizimlar
====
bir oqimli tizimlar
====
eksklyuziv yoki keng tarqalmagan tizimlar

+++++

Qaysi klaster NASA Goddard S'ace Flight Center markazida Earth and S'ace Sciences loyixasini muxim xisoblash resurslari bilan qo'llab-quvvatlash uchun yaratilgan?

====

#

Beowulf

====

O'en MPI

====

Intel DX4

====

S'ace case

+++++

Flinn taksonomiyasi klassifikatsiyalari nimalarga asoslanadi?

====

#

buyruqlar va malumotlar oqimi bilan ishlash xususiyatlariga

====

buyruqlar oqimi bilan ishlash xususiyatlariga

====

malumotlar oqimi bilan ishlash xususiyatlariga

====

buyruqlar va malumotlar oqimi ketma-ketliklari bilan ishlash xususiyatlariga